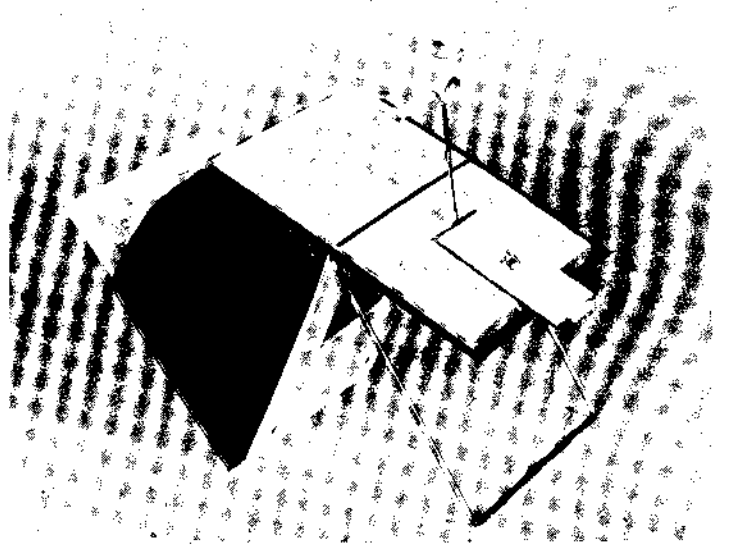
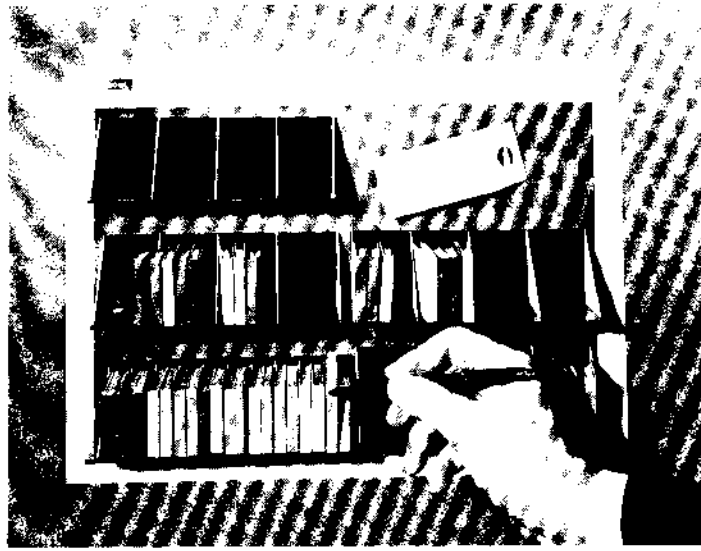

Photo © Sonett and Spears Jersey

وقتی که صفحه کتاب عینک می زند

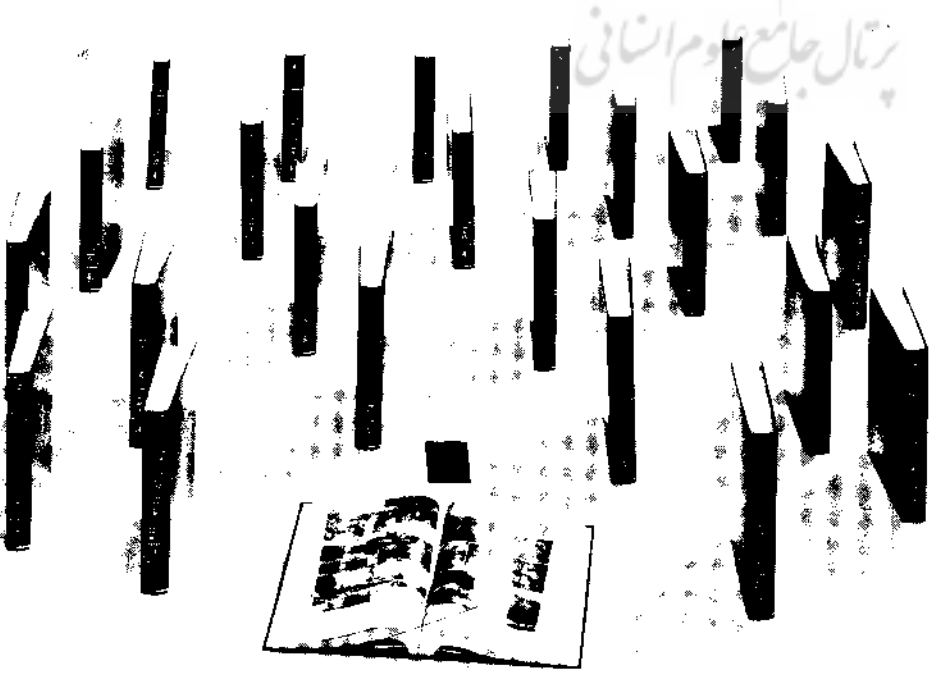
نوشته هوارد برایین

گرفت بصورت میکروفیلم در آورده. پس از جنگ دوم جهانی بیشتر کتابخانه‌ها برای تکمیل مجموعه‌های آثار کمیاب و نایاب خود از میکروفیلم استفاده می‌کردند. امروزه صاحبان کارخانه‌های اتومبیل‌سازی در مقیاس وسیع از «میکروکاتالوگ‌ها» و کتابهای کوچک حاوی دستورهای لازم برای حفظ و نگهداری ماشین‌ها بهره می‌گیرند و آنها را برای استفاده کسانی که نمایندگی فروش اتومبیل‌های ساخت کارخانه را برعهده دارند، منتشر می‌سازند. اکنون بسیاری از مجلات که غالباً فنی هستند بصورت میکروفیش منتشر می‌شوند؛ هفتاد صفحه روی یک میکروفیش که به اندازه یک کارت پستال است جا می‌گیرد. یک

جیب قرار می‌گیرد. مطالب بالا ممکن است برای علاقه‌مندان به کتاب خیال‌بافانه جلوه کند ولی در واقع در پرتو کوشش‌های دو نفر از طلابه داران دانشمند جزایر «آنکلو - فرمانده» این رویا اکنون در آستانه تحقق یافتن است. تقلیل محتوی یک کتاب، یک مجله مصور، یک روزنامه یا کم کردن حجم پرونده‌های قطور، اندیشه تازه‌یی نیست. در بیمارستانها برای نگهداری و دوباره پیدا کردن پرونده‌های پزشکی بیماران مدت زیادی است که از میکروفیلم استفاده می‌شود. از سال ۱۹۳۵ در آمریکا نسخه‌هایی از طبع مجدد روزنامه‌ها را که برای بدست آوردن اطلاعات لازم مورد بررسی قرار می‌

مجلدی که معادل ده اثر معمولی و مشتمل بر ۳۰۰۰ صفحه است: یک کتابخانه شخصی که باندازه یک کتابخانه عمومی کاملاً مجهز گنجایش دارد؛ کتابخانه‌های عمومی که اهمیتی برابر با کتابخانه ملی دارند، می‌توان همه را در یک مجلد جای داد که براحتی در

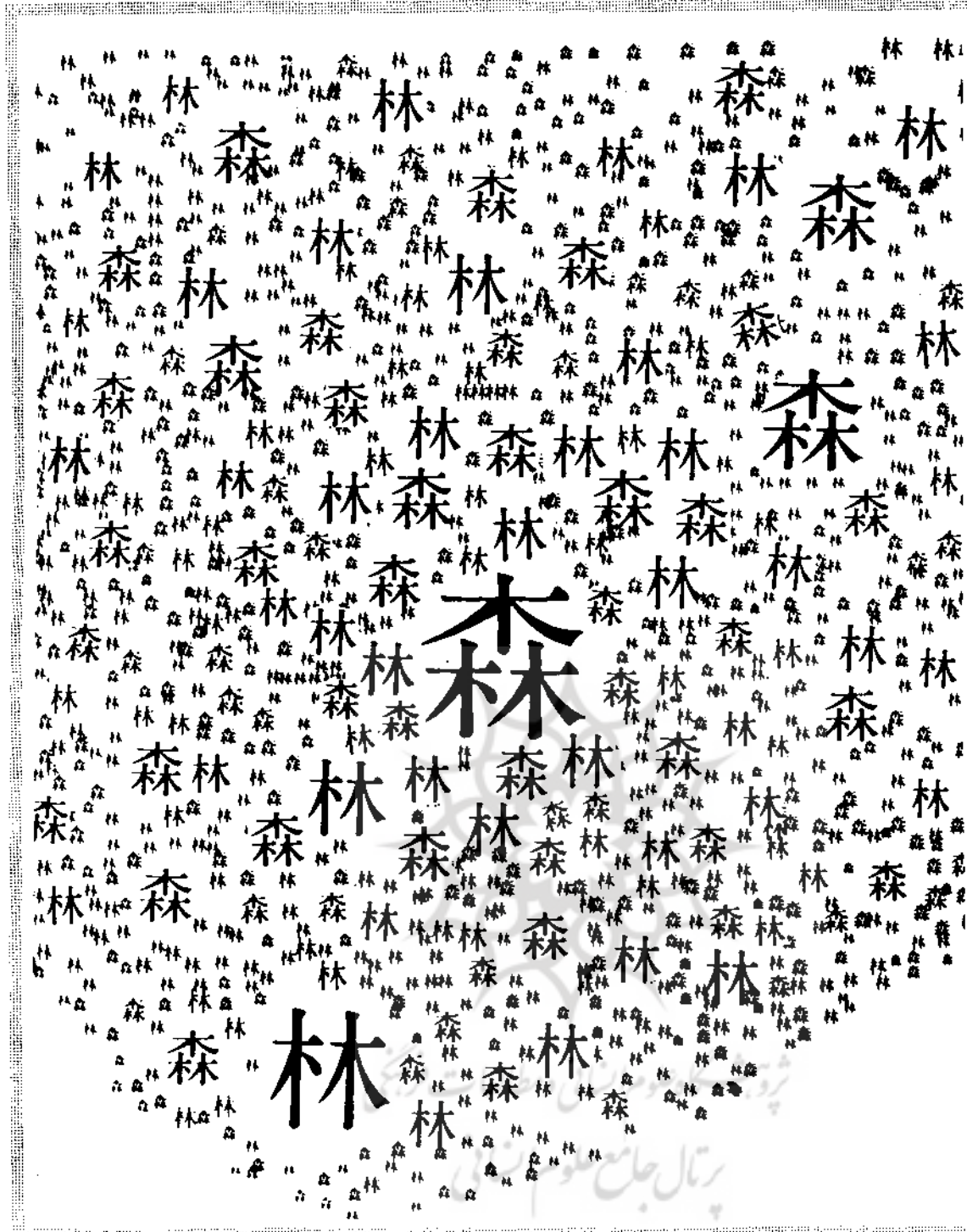
هوارد برایین «Howard Brabyn» نویسنده و روزنامه‌نگار انگلیسی در مسائل مربوط به تعلیم و تربیت و علوم تخصص دارد. وی یکی از اعضای هیئت‌تحریریه انگلیسی مجله‌یام یونسکو (پاریس) است.

در سمت چپ، ۴۴ جلد کتاب دائرةالمعارف بریتانیکا دیده می‌شود. بر اثر یک شیوه تازه عکاسی ۴۴۰۰۰ صفحه این دائرةالمعارف ممکن است روی یک صفحه پنج سانتیمتری فلزی که در مرکز عکس بنظر می‌رسد، جا بگیرد.

Photo Kodak - Paris

جرج دیویس که مخترع نوع تازه کتاب ذره‌بینی یا چاپ ذره‌بینی است می‌گوید: «ما عینکها را از چشم‌پایمان برداشته‌ایم تا آنها را روی کتاب قرار دهیم». در انتهای سمت راست یکی از نخستین نسخه‌های این کتاب با «خواننده» اش که عدسی مضاعفی دارد و بوسیله یکی از شیوه‌های مغناطیسی در جای خود نگاهداشته شده‌است دیده می‌شود. وجود پایه برای کتاب لازم نیست، چه می‌توان آن را در دست گرفت. در سمت چپ سیم‌دو و شصت‌جلد کتاب ذره‌بینی که روی قفسه خیلی کوچک دیده می‌شود، گواه آنست که چاپ کتاب با این شیوه از نظر جا و میزان مصرف کاغذ چنان صرفه است که باور کردنی نیست. مصرف جهانی کاغذ برای روزنامه‌ها، کتب و نوشته‌های دیگر سالانه در حدود پنجاه میلیون تن است. مثلاً باید سالانه پانصد هزار درخت برید تا بتوان برای چاپ و انتشار فقط یک مجله هفتگی که تیراژ بسیار زیادی دارد خمیر لازم را تهیه کرد. در سمت چپ (صفحه ۳۷) یک آگهی مصور دیده می‌شود که یکی از اهالی ژاپن بنام رونیچی - یاماشیرو «Ryuichi Yamashiro» آنرا برای ترویج درخت کاری نقاشی کرده است. سراسر این آگهی مرکب از یک حرف الفبایی چینی است که به تنهایی معنی درخت را دارد ولی اگر دو یا سه بار تکرار شود «جوب و جنگل» معنی می‌دهد.

دستگاه بزرگ کننده یا وسیله خواندن نسبتاً بزرگ لازم است تا بکمک آن محتوی میکروفیش را بتوان خواند. این دستگاه بطور کلی به تلویزیون کوچکی شباهت دارد و با آنکه انواع دیگری از آن اکنون بی‌بازار آمده است باز همچنان دست و پاگیر و حجیم است. این نوع اشیاء بدان گونه نیستند که یک فرد با ذوق و علاقه‌مند به مطالعه، در یکی از شبهای زمستان کنار بخاری نشسته، آنرا همچون کتب مورد استفاده قرار دهد و از مطالعه خود لذت ببرد. اینجاست که آن دو محقق یعنی جرج دیویس «George Davies» و هادور ویس «Hedda Wertheimer» قدم بمیدان می‌گذارند. این دو دانشمند یقین دارند که راه حل بوجود آوردن یک «کتاب ذره‌بینی» که Micro livre که بتوان باسانی آن را بنگار برد، این نیست که انسان بوسیله عکاسی به کتابهای چاپ شده از روی شیوه‌های قدیم کوچکترین حجم را بدهد بلکه حل این

مسئله با استفاده از چاپ ذره‌بینی - micro impression امکان‌پذیر است. این دو دانشمند ثابت کردند که چاپ ذره‌بینی ده‌بار کوچکتر از چاپ معمولی روی ماشینهای چاپ معمولی (افست) ممکن است و برای اثبات آن یک نوع «کاغذ» پروپیلن «Propylene» بکار بردند که با وجود اینکه ضخامت آن یک سوم کمتر از ضخامت یک میکروفیش بود، در پشت و روی آن امکان داشت، چیزی چاپ کرد. نتیجه‌ای که بدست آمد کتابی بود مینیاتور مانند مشتمل برده صفحه با ابعاد ۱۲ در ۱۴ سانتیمتر. باین ترتیب مجموعه‌ای مشتمل بر ده اثر که ضخامت آن با جلد هایش از یک کتاب جیبی تجاوز نمی‌کند.

برای خواندن این کتاب ذره‌بینی نوعی ذره‌بین دوچشمی لازم است. این ذره‌بین مضاعف را اگر تا کنند بیشتر از یک نوار کوچک نشانه کتاب جا نمی‌گیرد. وقتی ذره‌بین باز شد یک نوار فلزی مغناطیسی را

در پشت صفحه‌ای که باید آن را خواند، قرار می‌دهیم و بعد در جای خود و در فاصله لازم آنرا نگاه می‌داریم. از زمانی که ذره‌بین مضاعف بکار برده می‌شود دو تصویر باید چاپ شود که البته جای بیشتری را می‌گیرد ولی مزیت تصویرهای سه بعدی را بوجود می‌آورد. علاوه همه مردم در هرسن و سالی که باشند می‌توانند بدون زحمت میکروفیش ها را بخوانند زیرا کانون این ذره‌بین‌ها را می‌توان بدلتخواه میزان کرد.

مسئله عمده آنست که باید کاری کرد تا این کشف بیجا و بدرستی مورد قبول عامه قرار گیرد.

زیرا تا زمانی که توزیع کتابهای ذره‌بینی جنبه همگانی بخود نگرفته است خوانندگان کتاب آنها را نخواهند خرید و ناشران هم بسبب خود تا اطمینان حاصل نکنند که کتابهای ذره‌بینی خریدارانی دارد، دست به چاپ و انتشار آن نخواهند زد.